

Югозападен университет „Неофит Рилски“

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност „Доцент“ по професионално направление „3.8. Икономика (Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Иконометричен анализ на данъка върху дохода на физическите лица)“, обявен от Югозападен университет (ЮЗУ) „Неофит Рилски“ в ДВ бр. 57/09.07.2021 г.

Рецензент: проф. д-р Стефан Минчев Вачков, катедра „Финанси“ при Икономически университет – Варна.

Основание: Заповед №1638/22.07.2021 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Относно: конкурс за доцент по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Иконометричен анализ на данъка върху дохода на физическите лица)“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Кандидат: гл. ас. д-р Стоян Кирилов Танчев

I. Кратки биографични данни за кандидата

Стоян Кирилов Танчев е роден на 09.09.1976 г. в гр. Петрич. През 1994 г. завършва Техникум по икономика „Иван Илиев“- Благоевград. Придобива образователни и квалификационни степени „бакалавър“ (2009 г.) и „магистър“ (2010 г.) по специалност „Финанси“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград. През 2014 г. защитава дисертационен труд на тема „Международен сравнителен анализ на прогресивно и пропорционално

подоходно облагане” по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ и придобива образователната и научна степен (ОНС) степен „Доктор“. В същата година е назначен за асистент на основен трудов договор, а от 2019 г. заема академичната длъжност „главен асистент“ в катедра „Финанси и отчетност“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

От назначаването си до сега кандидатът има 6 години трудов стаж. За това време води лекционни курсове (3 с магистри и 4 – с бакалаври) по дисциплините: „Публични финанси“; „Данъчна политика на ЕС“; „Данъчно облагане в електронна среда“; „Основи на счетоводството“; „Съдебно-счетоводни експертизи“; „Електронно правителство и електронно управление“; „Принципи за изграждане на справедлива оценка на културно-историческите ценности“. Те се отличават с висока научност, методологична прецизност и практическа ориентация. Гл. ас. д-р Стоян Танчев се ползва с уважение сред своите колеги и студентите в университета.

Преценявам, че кандидатът притежава необходимите професионален опит и компетентност за заемане на академичната длъжност по конкурса.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

За участие в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ са представени 28 публикации. В приложената Карта за изпълнение на минималните национални количествени изисквания и допълнителните вътрешни изисквания в ЮЗУ „Неофит Рилски“ се отчита респектиращо и заслужаващо адмирации постижение - 1399,6 точки (при минимално изискуеми 430 т.), т.е. налице е преизпълнение от над 3,3 пъти. По групи показатели те се разпределят така:

- *раздел А* – дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ (50 точки);

- *раздел В* – монографичен труд, рецензиран от две хабилитирани по специалността на конкурса лица (100 т.);

- *раздел Г* (459,6 т. при изискуеми 200 т.):

- публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд (100 т.);
- книга, публикувана на базата на защитен дисертационен труд (75 т.);
- статии и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (97,5 т.);
- статии и доклади в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (63,5 т.);
- студии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (78,7 т.);
- студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (44,9 т.).

- *раздел Д* (480 т. при изискуем минимум от 50 т.):

- 19 цитирания на публикациите на кандидата в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (285 т.);
- 4 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране (40 т.);
- 31 цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране (155 т.);

- *раздел Е* (310 т.):

- участие в четири национални научни или образователни проекти (60 т.);
- участие в пет международни научни или образователни проекти (150 т.);
- участие в десет проекта на ЮЗУ „Неофит Рилски“ (100 т.).

Считам, че кандидатът напълно отговаря на условията по чл. 24,

ал. 1 (точки 1, 2а, 3, 4 и 5) и чл. 26, ал. 2 от ЗРАСПБ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Гл. ас. д-р Стоян Танчев се представя в конкурса с *монографичния труд* „Въздействие на пропорционалния данък върху икономическото развитие на България“ (142 страници). В библиографската справка са включени 141 заглавия на български и английски език. Това е задълбочено теоретико-емпирично изследване в областта на пропорционалния данък върху личните доходи, което няма аналог в българската специализирана литература.

В началото са пояснени и систематизирани основните теории на пропорционалния данък, неговите предимства, недостатъци и разновидности. Специално внимание се обръща на причините за глобалното разпространение на данъка по света. Направен е задълбочен емпиричен анализ за влиянието на пропорционалния данък върху дългосрочния и краткосрочния икономически растеж, детерминантите които въздействат върху приходите които се събират в бюджета, бизнес цикъла и неравенството след облагане на доходите. Всички тези проблеми представляват оправдан интерес за академичните среди, икономистите, анализаторите и експертите не само в България, но и в страните с прието пропорционално данъчно облагане. Особено ценни са изводите и препоръките на автора за въздействието на пропорционалния данък върху икономическото развитие.

В *монографията* „Данъци и данъчни системи: Теория, предизвикателства и перспективи в условията на икономически цикъл“ (248 страници) е направено емпирично изследване на трите познати вида данъчни системи. Разглежда се влиянието на преките и косвените данъци, неданъчните приходи и държавните разходи върху растежа и цикъла на 15 страни (13 от ЕС и 2 от ЕИО). Според акумулираните бюджетни приходи те са групирани в три категории данъчни системи - подходна,

потребителска и хибридна. Формулирани са препоръчителни политики за въздействието на вида данъчна система върху растежа и ролята ѝ за смекчаване на цикличните колебания. Представена е реакцията на приходите от преките и косвените данъци по време на криза и растеж. Установява се, че приходите от косвени данъци намаляват по-бързо по време на икономическа криза и се възстановяват по-бавно след криза.

За целите на конкурса гл. ас. д-р Стоян Танчев представя и *книгата „Пропорционален или прогресивен данък (Иконометричен анализ на панелни данни)“*, публикувана на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“. Панелното изследване обхваща 20 предимно развиващи се страни по света, заменили прогресивния данък върху дохода с пропорционален. Констатира се, че пропорционалният данък не осигурява по-висок икономически просперитет. В страните от Централна и Източна Европа пропорционалният данък води до повишаване на заетостта, а за тези от Азия и Африка се установява увеличен приток на преки чуждестранни инвестиции. Разнопосочното му въздействие се обяснява с различния подход при облагането на доходите.

Специално внимание и висока оценка заслужават *студиите и статиите (8 бр.)* на гл. ас. д-р Стоян Танчев, публикувани в *индексирани световно известни бази данни (SCOPUS и WEB OF SCIENCE)*. Такава атестация може да се даде и на участието му в подготовката, разработването, реализирането и отчитането на *5 международни образователни и научноизследователски проекта, 4 национални образователни и научноизследователски проекта и 10 проекта*, финансирани от държавната субсидия за научна дейност на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Публикациите на кандидата са разработени на висок, ясен и логичен научен стил и са *изцяло* негово дело. Освен *отлична теоретична подготовка*, в тях се демонстрират *завидни умения за емпирични*

изследвания с помощта на богат арсенал от методи и модели. Най-важните изводи и предложения се онагледяват с множество фигури, диаграми и таблици. Всички от посочените литературни източници и приложения са *коректно* използвани и/или коментирани в изложението на всяка разработка.

III. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Научните и практико-приложни приноси в публикациите на кандидата са резултат от приложението на съществуващи теории за анализ и решаване на конкретни социално-икономически проблеми и за обяснение на значими процеси с формулирани изводи и препоръки. Те могат да се систематизират в следните *направления*:

Първо. Аргументира се тезата, че облагането на дохода с пропорционален данък не води непременно до по-висок икономически растеж в страните, които са го въвели.

Второ. Доказва се, че пропорционалният данък е нееластичен и не се влияе от изменението на стопанския растеж, т.е. след неговото въвеждане събираемостта на приходите не се подобрява нито в краткосрочен, нито в дългосрочен период.

Трето. Обосновава се твърдението, че за икономиката на България ниският пропорционален данък без необлагаем минимум засилва колебанията във фазите на бизнес цикъла по време на растеж и минимизира тези колебания по време на спад.

Четвърто. Направени са емпирични изследвания за значението на прогресивния данък, като алтернатива на пропорционалния данък. Той има антициклично въздействие, понижава колебанията в бизнес цикъла, не води до преразпределяне на доходите след облагане, но в същото време е асоциален, защото предполага формирането на групи „работещи бедни“.

Пето. Отстояват се виждането, че независимо от типа на данъчната система (потребителска, хибридна или подоходна) по време на икономически растеж приходната страна на бюджета не изпитва затруднения при облагане с данъци, но по време на икономическа криза приходите и при трите данъчни системи се свиват. Доказва се, че след криза приходите в бюджета се възстановяват най-бързо в страни с хибридна и подоходна данъчна система и сравнително по-бавно в страни с потребителска данъчна система.

IV. Критични бележки и препоръки

Препоръчвам на кандидата да фокусира своите научни интереси към изследване влиянието на наложената от дигитализацията, корона-пандемията и други фактори на промяната „нова нормалност“ върху финансовата система и данъчната политика, в частност.

V. Заключение

Безусловно и категорично оценявам положително научноизследователската и учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Стоян Кирилов Танчев и с пълна убеденост предлагам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват за неговото избиране на академичната длъжност “доцент” по професионално направление 3.8 “Икономика”, научна специалност „Финанси, парично обращение, кредит и застраховка (Иконометричен анализ на данъка върху доходите на физическите лица)“.

15 септември 2021 г.

Варна

Рецензент:

(Проф. д-р Ст. Вачков)

South-West University "Neofit Rilski"

R E V I E W

of submitted works for participation in the competition for the academic position "Associate Professor" in professional field "3.8. Economics (Finance, money circulation, credit and insurance (Econometric analysis of personal income tax)", announced by South-West University (SWU) "Neofit Rilski" in SG no.

57/09.07.2021

Reviewer: Prof. Dr. Stefan Minchev Vachkov, Chair of Finance at the University of Economics – Varna.

Grounds: Order №1638 / 22.07.2021 of the Rector of SWU "Neofit Rilski".

Subject: Competition for Associate Professor in scientific specialty "Finance, money circulation, credit and insurance (Econometric analysis of personal income tax)" in SWU "Neofit Rilski".

Candidate: Chief Assist. Prof. Dr. Stoyan Kirilov Tanchev

VI. Brief biographical data of the applicant

Stoyan Kirilov Tanchev was born on 9th of September 1976 in the city of Petrich. In 1994 he graduated from the Technical School of Economics "Ivan Iliev" - Blagoevgrad. He holds educational and qualification degrees "Bachelor" (2009) and "Master" (2010) in Finance from SWU "Neofit Rilski" - Blagoevgrad. In 2014 he defends his dissertation on "International comparative analysis of progressive and proportional income taxation" in scientific specialty "Finance, money circulation, credit and insurance" and acquires the educational and scientific degree (ESD) "Doctor". During the same year he was appointed as an assistant on a basic employment contract, and since 2019 he holds the

academic position of "Chief Assistant" in the Department of Finance and Accounting at SWU "Neofit Rilski".

Since his appointment until now the candidate has 6 years of working experience. During this time he leads lecture courses (3 in master`s degree and 4 – in bachelor`s) in following disciplines: “Public Finance”; “Tax Policy of EU”, “Taxation in an electronic environment”, “Principles of Accounting”; “Forensic Accounting Expertise”; “E-Government and E-governance”; “Principles for building a fair assessment of cultural and historical values”. They are characterized by high scientific, methodological precision and practical orientation. Chief Assis. Prof. Dr. Stoyan Tanchev enjoys respect among his colleagues and students at the university.

I consider that the candidate has the necessary professional experience and competence to hold the academic position in the competition.

VII. Characteristics of the scientific and scientific-applied production of the candidate

For participation in the announced competition for the academic position “Associate Professor” are submitted *28 publications*. The attached Chart for implementation of the minimum national quantitative requirements and the additional internal requirements in SWU "Neofit Rilski" reports a respectable and admirable achievement - *1399,6 points* (at minimum required 430 pts.), i.e. there is an overfulfillment of *over 3.3 times*. By groups of indicators they are distributed as follows:

- *Section A* – a dissertation for awarding the educational and scientific degree "Doctor" (50 points);
- *Section B* – a monograph, reviewed by two reviewers, habilitated in the specialty of the competition (100 pts.);
- *Section D* (459,6 pts. at required 200 pts.):
- Published monograph, which is not presented as a main habilitation works

(100 pts.);

- A published book, based on the defended dissertation work (75 pts.);
- Articles and reports in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information (97,5 pts.);
- Articles and reports in non-peer-reviewed journals with scientific review or published in edited collective volumes (63,5 pts.);
- Studies in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information (78,7 pts.);
- Studies published in non-peer-reviewed journals with scientific review or published in edited collective volumes (44,9 pts.).
- *Section E* (480 pts. at required 50 pts.):
 - 19 citations of candidate`s publication in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information (285 pts.);
 - 4 citations in monographs and collective volumes with scientific review (40 т.);
 - 31 citations or reviews in non-peer-reviewed journals with scientific review (155 pts.);
- *Section F* (310 pts.):
 - Participation in four national scientific or educational projects (60 pts.);
 - Participation in five international scientific or educational projects (150 pts.);
 - Participation in ten projects of SWU “Neofit Rilski” (100 pts.).

I consider that the candidate fully meets the conditions under Art. 24, par. 1 (points 1, 2a, 3, 4 and 5) and Art. 26, par. 2 of LDASRB for holding the academic position of “Associate Professor”.

Chief Assist. Prof. Dr. Stoyan Tanchev participates in the competition with the *monographic work* "Impact of the proportional tax on the economic development of Bulgaria" (142 pages). The bibliographic reference includes 141

titles in Bulgarian and English. This is an in-depth theoretical and empirical study in the field of proportional personal income tax, which has no analogue in the Bulgarian specialized literature.

In the beginning the basic theories of the proportional tax, its advantages, disadvantages and varieties are explained and systematized. Special attention is paid to the reasons for the global spread of the tax around the world. The monograph makes an in-depth empirical analysis of the impact of the proportional tax on long-term and short-term economic growth, the determinants affecting the revenues collected in the budget, the business cycle and the inequality after income taxation. All these problems are of legitimate interest to academics, economists, analysts and experts not only in Bulgaria but also in countries with accepted proportional taxation. The author's conclusions and recommendations on the impact of the proportional tax on economic development are especially valuable.

In the *monograph "Taxes and Tax Systems: Theory, Challenges and Perspectives in the Conditions of Economics Cycle"* (248 pages) is made an empirical research of the three known types of tax systems. The impact of direct and indirect taxes, non-tax revenues and government spending on the growth and cycle of 15 countries (13 EU and 2 EEC) is taken under consideration. According to the accumulated budget revenues, they are grouped into three categories of tax systems - income, consumer and hybrid. Recommended policies have been formulated for the impact of the type of tax system on growth and its role in mitigating cyclical fluctuations. The reaction of revenues from direct and indirect taxes during the crisis and growth is presented. Indirect tax revenues have been found to decline faster during an economic crisis and to recover more slowly after a crisis.

For the purposes of the competition Chief Assist. Prof. Dr. Stoyan Tanchev also presents *the book "Proportional or progressive tax (Econometric analysis of panel data)"*, published on the basis of a defended dissertation for

awarding the ESD "Doctor". The panel survey covers 20 predominantly developing countries around the world that have replaced the progressive income tax with a proportional one. It is found that the proportional tax does not provide higher economic prosperity. In the countries of Central and Eastern Europe, the proportional tax leads to an increase in employment, and for those in Asia and Africa there is an increased inflow of foreign direct investments. Its divergent impact is explained by the different approach to income taxation.

Special attention and high evaluation deserve the *studies and articles (8 in number)* of Chief Assist. Prof. Dr. Stoyan Tanchev, published in *indexed world-famous databases* (SCOPUS and WEB OF SCIENCE). Such attestation can be given to his participation in the preparation, development, implementation and reporting of *5 international educational and research projects, 4 national educational and research projects and 10 projects* funded by the state subsidy for scientific activities of SWU "Neofit Rilski".

The candidate's publications are developed in a high, clear and logical scientific style and are *entirely* his work. In addition to *excellent theoretical training*, they demonstrate *enviable skills for empirical research* using a rich arsenal of methods and models. The most important conclusions and suggestions are illustrated with large numerous figures, diagrams and tables. All of the cited literature sources and applications are *correctly* used and/or commented in the exposition of each work.

VIII. Assessment of the scientific and practical results and contributions of the creative production presented for participation in the competition

The scientific and practical-applied contributions in the candidate's publications are a result of the application of existing theories for analysis and solution of specific socio-economic problems and for explanation of significant processes with formulated conclusions and recommendations. They can be summarized in the following *areas*:

First. It is argued that the taxation of income with a proportional tax does not necessarily lead to higher economic growth in the countries that have introduced it.

Second. It is proved that the proportional tax is inelastic and is not affected by the change in economic growth, i.e. since its introduction, revenue collection has not improved in the short or long term.

Third. The statement that for the economy of Bulgaria the low proportional tax without tax-free minimum intensifies the fluctuations in the phases of the business cycle during growth and minimizes these fluctuations during decline is substantiated.

Fourth. An empirical research on the importance of the progressive tax as an alternative to the proportional tax has been done. It has an anti-cyclical impact, reduces fluctuations in the business cycle, does not lead to redistribution of income after tax, but at the same time is antisocial because it involves the formation of groups of "working poor".

Fifth. It is argued that regardless of the type of tax system (consumer, hybrid or income), during economic growth, the revenue side of the budget does not experience difficulties in taxation, but during economic crisis, revenues in all three tax systems shrink. It is proved that after crisis, budget revenues recover fastest in countries with a hybrid and income tax system and relatively more slowly in countries with a consumer tax system.

IX. Critical notes and recommendations

I recommend the candidate to focus his research interests on the study of the impact of digitalization, the pandemic and other factors of the change "new normality" on the financial system and tax policy, in particular.

X. Conclusion

I unconditionally and categorically evaluate positively the research and teaching activities of Chief Assist. Prof. Dr. Stoyan Kirilov Tanchev and with full conviction I propose to the members of the respected scientific jury to vote for his election to the academic position of "Associate Professor" in the professional field 3.8 "Economics", scientific specialty "Finance, money circulation, credit and insurance (Econometric analysis of personal income tax)".

15th September 2021

Varna

Reviewer:

(Prof. Dr. St. Vachkov)